

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in I. part - Cod. Ettenheim-Münster 450

Augustinus, Aurelius

[S.l.], 1583

Commentarius in I. part [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-138211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-138211)

Unbestimmter
Herkunft.

29

In prima parte
Summe Theologiae magistri
S. Thomae Aquinatis
in Communi
per die 4 Novembris
1582

Præfationem ad Theologiam a magistro S. Thomae Aquinatis in prima parte Summe Theologiae magistri S. Thomae Aquinatis in Communi per die 4 Novembris 1582. In hac præfatione magister S. Thomas Aquinas tractat de utilitate et necessitate Theologiae, et de modo studii. In hoc tractatu præcipue tractat de utilitate Theologiae, et de modo studii. In hoc tractatu præcipue tractat de utilitate Theologiae, et de modo studii.

De doctrina
na reuelata
causa

In hac præfatione magister S. Thomas Aquinas tractat de utilitate et necessitate Theologiae, et de modo studii. In hoc tractatu præcipue tractat de utilitate Theologiae, et de modo studii. In hoc tractatu præcipue tractat de utilitate Theologiae, et de modo studii.

De doctrina
reuelata
causa

De doctrina reuelata causa. In hac præfatione magister S. Thomas Aquinas tractat de utilitate et necessitate Theologiae, et de modo studii. In hoc tractatu præcipue tractat de utilitate Theologiae, et de modo studii.

RP 29

Ad Thom. 1. Inductus ex fide iuit, et Joan. 6. qui audit a patre meo et Iam et pa-
tres docent de ea fide que uiribus humanis non pot. cognosci. et Ambros. 1. officio cap. 7.
et lib. 10. ep. 84. ad Veneriadem. et lib. 19. de uocatoe geniu cap. penultimo. et lib. 2. cap.
1. Orystost. hom. de fide et lege natura. et hom. 32. in Joan. Hiero. sup. 7. caput ad
Gallat. lex igit. noster pedagogus fuit et ad Ephes. 3. in illud, habitare ebram per
fidem et Aug. lib. 13. Trinitat. c. 7. g. et 10. et ep. 49. ad Deogratias q. 29. et
ep. 57. ad Vardam. 79. q. 3. ep. 95. et 83. 99. q. 67. Et sic possum addi alij, qui ad
et presertim quod mysticam Trinitatis negant. humanis uiribus posse cognosci, sed solum fide et re-
latione diuina.

Deinde ex d. Thoma hic et p. contra gentes cap. 5. Agens per intellectum debet agere ex praecogni-
tione finis, sed finis hominis naturalis cognosci no. potest, q. aliter posset, ex Esai. 54. oculus no.
uidit. Sicut 1. deum nemo uisus unq., et quia finis ultimus boni est clara dei uisio, quam et homini
possibilem naturaliter cognosci no. potest, et forte nulla de re pot. fieri inter philosophos et opinio,
nec et errores, quot de hac re. 2. plura et media homini ad salutem necessaria no. possunt na-
turali ratione cognosci, ut patet de gra. de merito, de penitentia peccatoru. no. sine quibus tamen nos
non posse salutem consequi tradunt scripturae. Sic et certissimum est non cognosci a nobis nos
multa de deo scire reuelatione ut dicit Job 11. et Sapientia 28. Sapientia ubi inuenitur. et ex
Job 36. Ecce deus magnus uincens sciam nostram. psal. 50. incerta et occulta sapientia re-
Ecclesiast. 3. plura supra sensu et Baruch 3. quia hominu. potest scire re. p. Cor. 13. Ex
parte cognoscimus et dedit aut ratione d. Thomas 1. con. gen. c. 3. Cur multa de deo a nobis
naturaliter cognosci non possunt, tu q. cognitio rei pendet ex cognitoe quidditate, ea aut nos laet.
tu q. quo superior e. intellectus eo plura cognoscit, unde plura cognoscit de deo intellectus angelicus et
humani, et diuinus d. Thoma. 3. Ex 3. contra gen. cap. 12. cognitio debet et pro-
portionata natura, et homini ad consequendu. ultimu. finem necessarium est esse supernaturale et
gratum, q. et indiget cognitione superna. 4. Ex eodem d. Thoma ibidem, et Henrico in
summa quest. 2. omne agens ante formam pfectam inducit dispositioem et formam imperfecta, q. an-
te introducitur pfecta forma clara uisionis dei, oportet homine. dispo. per aliam imperfectam
cognitione. 5. Ad ultimu. finem consequendu., oportet eleuari uoluntate. et dona. supernate
et et intellectum. Ultimo desideriu. quod fecit omnib. comune e. habendi aliqua. cognitione. reue-
lata, ratio uidetur esse necessaria, unde forte factu. e. ut gentes adeo fuerim detru. deo. responsis,
uaticinjs re. cum enim naturalem cognitioem no. sibi sufficere animaduertent, rades ad huiusmodi ex-
terna confugiabant. Neq. id dico, quod patet et in homine appetitu. ad hanc cognitione. aut hanc
homini deberi, ut putant Henrici. art. 2. q. 5. quia existimo ad nihil supernate esse
potentia. hominis naturalis ut suo loco dicam. sed tu. puto ex argum. hoc colligi imperfectioem
et insufficientia. cognitionis ratio, unde fit ut homines alios cognitionis indos querant, et quos
cumq. claros audirent accipiant, et ideo a demone p. auaritia, responsa re. decipiebant
Secus tu. modus implendi ista. imperfectioem e. p. reuelatione. diuina, que tu. non nisi deo
reuelante cognoscitur.

II. CONCLUSIO. Doctrina reuelata e. uisio ad multa. I. quoad ea que
naturaliter cognosci possunt, et in primis ipdem ad ea reia. q. indicat d. Thomas p. contra gen.
cap. 4. et hic. 1. quia huiusmodi cognitio a paucissimo habet, dicit id. ex naturali aliquo
impedimento contingat, dicit ex alijs causis, sicut ex negligentia. Deinde q. pauci illi id
non nisi post longu. temp. assequit, deum habet incerta et multis errorib. admixta.
quod

2. Modus
 Dividi
 3. Modus
 Dividi
 2. Sect.
 vngas

[Handwritten notes in Latin, including references to 'De Theologia', 'De Scientia', and 'De Veritate'. The text is dense and difficult to read due to cursive script.]

Pro solutione nota 1. loqui nos hic no de Theologia ut dicitur in cogniti. articulo fidei immediate a deo
 auctore, sed de Theologia scholastica q. eodem articulo aliquo probat et defendit, et ex iudicialibus
 conclusionibus deducit. sic. ut e. modo procedenti scientificis, neg. e. Difficultas de Theologia in se. e.
 deca sola na. obedi. et ipsa. veritate, q. hoc ex na. sua in se habet maximal. evidentiam, ut
 patet in deo et beatis, sed difficultas e. de Theologia nra q. nra articulo. resolutio.
 Nota 2. quoniam requirunt ad vera. rationem scie. et subalternatio. a logico. e. potentia. Ego in
 suppono ad vera. rationem scie. quam hic inquirimus recipi aliquam evidentiam. unde ois. auctores p.
 sine. et ostendunt Theologiam ee. sciam, conant. in ea aliqua. evidentiam invenire. Quaed. subal.
 ternatio. vera. de ea tantu. nobis hic debet ee. q. ista q. illud saltem officiat, ut subalternata ex
 principio. evidentem. notio. in subalternante. procedens, in ee. constituit. pprie. et formate. scia.
 Nota 3. cu. tota. haec. difficultas. an. Theol. ee. scia. pendet. ex. ea, an. habeat. aliqua. evidentiam. Con.
 sequer. imaginari. possumus. ee. evidentiam. in. tres. modos. dicendi. p. sine, q. in. habeat. evidentiam. ve.
 ritate, q. q. constat. no. habere. in. se. ipsa, ideo. habeat. saltem. in. superiori. scia. dei. et. beatoro. 2.
 ut. habeat. evidentiam. in. ee. ipsa. q. aliquid. lumen. suis. vna. pprie, quod. nobis. tribuit. ut. no. solum. credamus
 sed. ee. intelligimus. mysteria. fidei, et. ut. habeamus. illoz. evidentiam, q. ut. habeamus. evidentiam. ex. ratio.
 nibz. quibz. vel. articulo. fidei. demonstrant, vel. saltem. evidenter. demonstrant. credibiles, et. evidenter. soli.
 uant. argumenta. contraria, verico. ex. hanc. vna. difficultate. soluet. habebit. ee. solutio. nra. diffi. tio.
 dico. q. ist. p. Theologia. nra. neg. est. pprie. et. vere. subalternata. scie. dei. et. beatoro. neg. rone.
 huius. subalternatio. e. vere. et. formate. scia. probat, q. ad. hanc. vera. subalternatio. qua. subalternata
 constituit. vere. et. formate. scia. rone. subalternantis. illud. necessario. recipit, ut. principia. evidentem.
 nota. in. subalternante. accipiant. eadem. rone. evidentem. nota. formate. in. ipsa. subalternata. et. ut

haec evidens cognitio principiorum non est formata in subalternata, sed hoc modo non se habet una Theologia
respectu Theologiae Dei quod est illius probare, quod tota cognitio conclusiva intrinsece pendet ex cognitione prin-
cipiorum, unde fit, ut si principia non sunt evidenter nota, neque conclusio ex illis deducitur erit eui-
denter nota, quod si conclusio in aliqua scientia est evidenter nota, et in eadem debet procedere ex prin-
cipiis evidenter notis, quod debet assumi in illa scientia ad probandam eam conclusionem et evidenter nota
aliqui non gignuntur conclusio evidenter nota, quod ut et in subalternata faciant formata evidenter
notam conclusionem, debent in eadem intrinsece assumi et evidenter nota, unde fit, si quis habeat
solum subalternata sine subalternante, is vix non habeat scientiam, quod in hoc non est evidens notitia
principiorum, quod in hoc non est evidens notitia conclusionum, quod nec scientia, aliqui vero fides est scientia, quod
quod vix credit, aliter videt, et idem est, ac si diceremus eadem videre, quod quod ipse credit aliter videt.
Iam dico si principia sunt evidenter nota in una scientia non in alia. Ex quo inferitur, quod ad
hanc ipsam subalternatam, necessarium est, ut subalternans et subalternata nota sint scientia essentialiter
distincta, aliqui principia propria quae sunt in subalternante non poterunt assumi in subalternata,
inter scientias in genere distinctas non datur transitus principiorum, ex quo sequitur omnem formale
subalternans debere esse omnem subalternatum, superaddita tamen differentia accidentali, quod et se
habent omnia ista et scientia, si quod scientia non differunt genere vel essentialiter, neque et omnia differunt.
Minor probatur, quia Theologia nostra ut sic videtur tamen principiorum creditis et revelatis et conse-
quenter incidentibus, quod ratio fidei et revelabilitatis non est accidentalis sed maxime essentialis
una Theologia a qua constituitur, specificatur et distinguitur, quod non assumit una Theologia prin-
cipia fidei formata et evidenter nota, sed ut credita et incidentia, imo est hoc sua intrinseca
ratione excludit illam evidenter notitiam, quo fit, ut ex eadem ratione formali revelabilitatis
essentialiter distinguitur a scientia Dei et beatorum, et non solum non includat, sed et ex sua ratione
excludat formale illius omnem et evidenter notitiam. Ad id, quod si loquamur de Theologia secundum
se, sic est perfectissima scientia quaedam, et quia haec ipsa Theologia, et quoad omnem et quod,
ad ipsas veritates est vera in nobis, ideo vere possumus dicere, Theologia non quidem
nostram sed eam quae in nobis est secundum se et secundum suam rationem, et scientiam, quod habet summa
evidentia secundum in Deo et et Thomas tamen loquitur de Theologia quae in nobis est, non de nostra
et nostra, et ratio quod ab ipso affert ad probandum aliam scientiam, est desumpta ex Theologia secundum
se, quod si affert exemplum subalternans et subalternata, non est quod exordines et omni
eandem rationem, sed quod quoad aliquid erat ratio apud exemplum ad explicandum hoc, quod est
singulare in Theologia, non conclusio non tamen est contra Thomas contra discipulos eius.
Ex hoc infero, Theologia nostram neque esse subalternatam ulli humanae scientiae, neque et aliqua
illam sibi subalternare, quod saltem ex genere cognitionis essentialiter distinguitur ab omnibus scientiis,
quomodo autem de habeat quoad omnem, suo loco dicat. Non nego tamen aliquo modo humanas
scientias illi subijci, tamen quod est de universalissimae omnium, tamen quod est regula veritatis omnium huma-
narum scientiarum, quod si autem aliqua ab ipso accipit, id non facit ut inferior, sed potius toti-
tus illis tantum instrumentis.

DICO 2° praeclarum lumen et habitum fidei est in nonnullis fidelibus quoddam humanum clarum
et superius ipsa fide, et habitus quidam non solum acquisitus sed et infusus, quo mysteria
fidei non tamen ordinantur, sed et aliqua ratione intelligunt, tamen non habet tantam evidentiam ut
sit vera et formata scientia. Vltimo igitur tria. primum est, quod potius suppono in nonnullis
fidelibus esse habitum quendam acquisitum, quo articuli fidei aliqua ratione intelligunt, 2° est
et et in aliquibus lumen et habitum infusum ad eadem intelligenda, quod est pro Henrico.
Hec

Alexo et Alberto, Contra Socii Durandii Occam 3^m 2°, ex hoc lumine no habent evidenciam
 q^d constanantiam, quod est pro his cogit illos. 1^a pars probat, q^d postq^{am} fidelis credit in studio
 romo humane, tu ad auxilio hum^o sciarum, plurima inveniant ad explicanda fidei mysteria q^{ae} tm
 cognoscunt, a doctoribz et no a rudioribz, et huc et habui aogsim^o partes, q^{ae} pot^{est} et in infideli,
 q^{ui} no assentiat artic^o fidei, tu q^{ui} in non nullis fidelibz est maxima fides q^{ui} carent hac cognosc^o
 cu^m hoc intendi sa in doctoribz, qui mi note^{nt} h^{ab} fidem, et ideo no est maior fides, ut Aug^{us} ubi
 sup^{er} inquit, q^{uia} scia^{nt} noⁿ possunt fideles plurimi 2° 2^a pars probat, ex his q^{ae} allatae sut pro
 ostendit, q^d probant, d^{omi} quoddam divini intellig^{er} ad res divinas intelligendas, et forte de hoc d^{omi}
 sermo p^{ro} 1us 1us, d^{omi} si intelligit^{ur} 2° 2^a pars probat, ex his q^{ae} allatae sut pro
 q^{ui} in explicandis fidei mysterijs et script^{is} existimant habuisse aliquod particulare donu^m et lux,
 necn a deo infuso, ideo aptius p^{ro} Corinth 1² dicitur no oes et aptos 2° Item ipsi patres
 in explicandis fidei mysterijs scrips^{er} hoc donu^m et lumen a deo passu^m, imo vero addo, in omnibz
 fidelibz post habitam fidem, et quanta participatu^m huius luminis, nam in 2° q^{ui} aut q^{ui} dicit^{ur}
 d^{omi} intellectus. so ad intelligenda mysteria fidei et in omnibz fidelibz. Vixi hoc lumen et patres
 eis fide, q^{ui} tunc no habent nisi supposita fide, et magna affectu no solum intelligit^{ur} artic^o fidei,
 sed et quanta consistit, ut illa arguit^{ur}. q^{ui} quacumq^{ue} tunc eos probant, multo maiora^m existim^{us}, et
 evidenciam habeam in intellectu fidelis q^{ui} infidelis, p^{ro}pter quam causa aliqui dicebant in fidei
 Theologiam habere totum scie^{ntia} 2° Contra quos tm probat 3^a pars, nam si haec rationes effice^{nt},
 rent totam scie^{ntia} constituerent articulos fidei extra latitud^{em} fidei, q^{ui} d^{omi} evidenciam, ai in
 hac vita noⁿ volit deus hanc obscuritate^m et invidenciam, q^{ui} hoc maxime habet merita 2°

2° 2^a ratiocines quibus quocumq^{ue} modo probantur principia Theologiae, noⁿ tantu^m affectu
 evidenciam quanta est necessaria ad scie^{ntia}. Theophisice n^{on} possunt articuli fidei probari, p^{ro} rationibus
 d^{omi} et p^{ro} de probantibus illos veritate, et si ex facunditate d^{omi} essentia et dupli^c illa in
 tanta adione probaret Trinitate 2° 2^a ratiocines probantibus illos verit^{ate} et credid^{er}, ut si supposita
 to hoc principio q^{ui} est per se notu^m Quicquid dicit^{ur} a p^{ro} veritate est veru^m, probent hos articulos et
 veros et a deo revelatos. 3° Indicere tm et solvendo argum^{ta} q^{ui} contra illos sunt, et ostend^{er}
 d^{omi} et verit^{ate} soluta, et in i^{sto} nulla est repugnanc^{ia}, sed nullo h^{oc} modo argum^{ta} evidenciam ar
 ticuloy q^{ui} d^{omi} illud probet, nam si evidenciam demonstrarent, vel est res solvant^{ur} tm in princ^{ip}
 evidenciam, vel in principia naturalia nota, nam noⁿ posse et in hac vita nota aliqua lumine me
 dio constat ex 2° conclu^so. si p^{ro} 1° q^{ui} est cognitio principioru^m est invidens, q^{ui} ad cognitio inde
 pendens erit invidens. si 2° q^{ui} iam articuli fidei demonstrant con^{tra} natu^m, unde noⁿ excedunt
 naturale^m ratione^m, quod falsu^m et sup^{er} probavimus. Quare huiusmodi ratiocines probant q^{ui}dam arti
 culi congruenciam et credibilitate^m artic^o fidei, et max^{ime} inquant ad confirmandos fidelium ani
 mos, noⁿ tm valent nisi supposita fide, neq^{ue} ipsa supposita habent evidenciam, q^{ui} fides unq^{ue} sup
 addit maiore^m evidenciam sed tm maiore^m certitud^{em}. De q^{ui} 2° modo, nam p^{ro} licet d^{omi}
 d^{omi} probaret articulos et a deo revelatos, tm tm probarent hos artic^o et credendos deo di
 cente, q^{ui} noⁿ gignere^{nt} in nobis aliam cognitione^m articuloy fidei hac argum^{ta}, q^{ui} solam fidem
 q^{ui} tm probant eos et credendos, noⁿ aut gignere^{nt} evidenciam noticiam artic^o in se. Vemde neq^{ue}
 certitudo illa fidei qua hos articulos credimus, pot^{est} ex huiusmodi ratiocinibz et causis, sed tm
 fieri certitudo resolventia est in lumen divini revelans, nam et Iudei et alij q^{ui} et videbant miracu
 la et prophetias, non tm credent, sua hoc certitudo ex pura affectione voluntatis. Joan^{is} 5°
 quomodo potestis credere et sine ex operare intellectu Joan^{is} 12. propterea noⁿ poterant credere

Quid aut realiter hoc argum^{ta} dicuntur artic^o 8. **DEC 3°** modo, nam argum^{ta} contraria non p^{nt} solui evidenter aut ostendi et evidenter soluta esse principio desumptio est ipsis reb^{us} de quibus sunt articuli, q^z esse j^odem principio posset ostendi eor^{um} veritas, quam t^u n^o posse evidenter demonstrari, probat^{ur} est sup^{er}. Sed ad sumum p^o evidenter ostendi in articulis fidei non^o supernaturalib^{us} n^o includit implicatione^m ex sola terminoru^m significatio^{ne}. et hoc non sufficit ad evidenter ostendendos illos articulos esse de facto veros vel posibles, quia non est evidens, quidquid n^o implicat contradictioem vel esse possibile vel de facto verum.

DICO 4° Theologia n^o est vera, propria et formaliter scientia^m pariter q^{uam} p^{re}cedentib^{us} conclusionib^{us}; non est scia^m nisi habeat evidentiā, non habeat evidentiā principio nec directe neq^{ue} indirecte; nec in se nec in alio, q^{uod} neg^{at} conclusionem. Quod si in Theologia assumitur quaedam a nobis demonstrabilia ratione nati, ut deum esse et ea vel non esse, sumunt^{ur} et propria Theologia, vel assumunt^{ur} t^u n^o veritatem et creditur.

Ad argum^{ta} p^o sententia^m D^o illa testimonia scripturae et D^o Aug^ustini non minus nostre s^um^{ma} q^{uam} illoru^m adversarij. nam eor^{um} Aug^ustini lib^{er} 12. 13 et 14. de Trinitate, et p^{re}terea lib^{er} 14. cap^{itulum} 13 scia^m appellat non tota Theologia, sed ea t^u q^{uod} circa res temporales versat^{ur}, quae distinguit^{ur} a sapientia q^{uod} versat^{ur} circa res aeternas, et sapius Aug^ustini fidem appellat sciam. Unde Theologia dicitur scia^m vel q^{uod} ad res fidei explicandas plura assumit^{ur} ex humanis scientijs, quocirca plurimum circa res scias versat^{ur}, vel quia habet modū quendam procedendi scientificū, atq^{ue} et sumam certitudinē quamvis non habeat sumam evidentiā. Ad rationē D^o est omnino nobilissimam, t^u ex sumā certitud^{ine} n^o ex dignitate obit^{ur} est omⁿⁱ quid excellentius de rebus veris primis vel minimis habere sciam q^{uod} de rebus inferiorib^{us} maxime, quod aut^{em} homo n^o habeat evidentiā, nascit^{ur} ex conditione status presentis vite.

Argumenta vero Henrici probant^{ur} 2° conclus^{io}em Super sunt duo dubia.

1° quis habitus intellectus est Theologia? neg^{at} n^o p^o est fides, si q^{uod} fides est artic^o ut revelatur est a deo, et cognitio Theologica habetur per discursū. t^u q^{uod} sicut scientia conclusionū d^{icitur} habitus distinctus ab intellectu principio; ita hanc cognitionē Theologicā oportet est habitū distinctū ab habitu articulo qui est fides. D^o non est valde de vocabulis laborandi ubi de re constat. Constat aut^{em} Theologia est habitus certū, inveniendum est per discursū paratū ita se habentem ad fidem articulo; sicut se habet scia^m ad intellectum principio; et quamvis dogmā n^o habeat rationē distinctam, revoce^{atur} ad fidem, et appelletur fides sed mediā, ita 2°.

2° Dubium Utrum saltem deus possit viatori communicare evidentiā noticiā arti^{culo}, culo^{rum} fidei?

1^a s^um^{ma} est Scoti in 2° d^{istinctio} 3. q^{uestio} 9. qui inquit posse viatorē habere evidentiā noticiā articulo^{rum} est fidei, n^o quidem intuitivā qua clare videat^{ur} deus ut existens et p^{re}sens, q^{uod} ea d^{icitur} visio beatifica, sed abstractivā, qua res quidam clare cognoscit, n^o t^u ut existens et p^{re}sens, quod d^{icitur} docet in quodlibet 4. q^{uestio} 7. et Occam q^{uestio} 1^a prologi art^{iculi} 4° saltem quoad aliquos articulos inter quos numerat^{ur} deū et Trinitatē et omⁿⁱ. Gabriel. ibidem art^{iculi} 3°. Probat^{ur} p^o q^{uod} haec evidentiā noticiā abstractivā non repugnat statui viatori est n^o sit visio beatifica q^{uod} est 2°. q^{uod} hoc realiter inest angelo, est in intellectu angeli sit p^{er}fectior humano, debet naturatē p^{er}fectiorē de deo cognitionem habere q^{uam} homo, homo aut^{em} in statu innocentie naturatē ali^{am} quomodo deū cognoscere, q^{uod} multo magis angelus q^{uod} est 3°. Paulus post raptū vidit deū q^{uod}.

2^a s^um^{ma} est Argemira q^{uestio} 3^a prologi, dicens, posse viatori communicari evidentiā dei noticiā n^o.

no abstractiva sed intuitiva, hanc qdem qz pot dicitur in beato suspendere ad hunc fructum veli
 da visione, et sic no erit amplius beatus, quia essentialiter beatitudo in fructu consistit. Non aut
 illam, qz ex ipso quod e clara cognitio e intuitiva.
 3^a est Durandi. q. 4. negantis posse coicari vitori hanc evidentem noticiam, qz sicut mihi placet et
 probat, qz si pot haberi hac evidens noticia, vel per discursu vel p amicitia vel p simplici op,
 probatione, no p^m sol n^m et a priori vel a posteriori, no a posteriori, nam si aliquis esset,
 vel est aliquis effectus dei a nobis evidenter cognoscibilis, qz evidenter demonstraretur deo ipso pro,
 ut e in se, et tunc sequeretur deum et veritates signatiales. ut ex qm suo signatiales. nec a prio,
 vi, nam hoc vel non habens causam vel solus dei et cum supradictam, unde si deus in se no pot clare vi,
 deo a vitoris, neg per ipse tangi pot cum possit alia evidenter probari. Deum 2° qz ovis
 aliorum ambigendi non pot. et evidenter nota, no vel p discursu quod e improbat, vel ex sola
 termino apprehensio e ab neg, per hanc posse haberi p^m nam si deus hanc sui claram cognitioz
 vitori comunicat per simplici apprehensione, vel facit intendendo se immediati eius intellectui p modo ob
 scit, et sic causata visione beatifica, vel intendendo se p aliqua spem et similitud^m qz illi clare ve,
 present, et nulla posse et creati speciem qz deo representat sicuti e, et probabit q. 12. Unde
 si daret, illa causata noticia intuitiva et visione dei, nam oculus cui videt colorem p spem
 videt, in intuitu videt. Itt inquit some, quod huiusmodi spes representaret clare dei et o
 in se, no in se e existens et present. sed hoc gratis d^r, nam si representat clare dei in se,
 cu existens actuali sit de essentia dei, ideo representat et existens actuali. Unde hanc species
 causata est a deo ut ab obo, quare ex modo representat obo sicuti e. Unde deus e omnibus
 rebus intus present, si ipse p spem intelligibile vivat intellectu, intelligit et ut rebus om
 nibz et ipse intellectui intus present, adeo ut existens.
 Ad p^m dico de falso assumere, neg. n. possibile e vitori ut sic inesse claram dei noticiam.
 qz hoc efficeret e beatus. Ad 3^m 1° assumi id qz e dubiu sc. d Pauli vidisse
 essentiali dei, unde si videt, possit illud no retinere nullam claram cognitione sed solum in co,
 fuso recordabatur se clare vidisse divina essentia.

ART. III.
 Verum Theologia sit una scientia?

1^a s^ma negat Theologia e unam scientiam, et e quorundam quos citabo in 2^a s^ma. Averroli
 apud Capreol. q. 12. probat p^m qz Theologia habet obo diversissima, sc. deum et creaturas. 2°
 Theol^a componitur in se practical et speculativa, qz sunt differen^t essentialiter scientia. 3° si
 est una, maxime ex una rone revelabilis, et hoc fieri no pot, tu qz hoc e modus cognis
 sionis, omnis ut scit no ex modo sed ex obo delimitata e, no qz revelatio e efficiens scie, no ratio forma
 tis, no qz ut deus revelat obo hanc scientiam, sed eum una scia. Unde sicut se habet a huiusmodi scientia
 ito hanc a te intellecto, ita in Theol^a revelatio, et ex suis ratione no habent obo humana scia ut
 sint una qz. His addit rationem Durand. q. 4. qz Theologia e triplex, p^m que immediati ordinat
 unice fidei in scripturis conveni. 2^a ratio qua ipse explicant et defendunt. 3^a qua conclusio
 explicant et defendunt, et hec tres non pnt e una habitus, qz due posteriores sunt acquire
 p^m aut infusa.
 2^a s^ma dicit e una. in d Thomas hic, quod sequit et defendit Dicit. et Capreol. q. 3. theologi. et Alber
 in tunc tract. 1. q. 3. membro 2. Henrici in sum. o. q. 3. et q. 5. q. 4. Occam q. 4.
 theologi et Gabriel. ibidem, et Ricard. Grego. Egidio. q. 3. Sed inter hos snt duo dubia, primu
 qz unde desumenda sit unitas Theologiae
 3^a motus dicit a d Thomas, sumenda e ex unica rone revelabilis, qz e ratio formatio obo, ad
 quod

quod explicari ait Caiet. altera est ratio formalis obiecti ut obiecti est, altera obiecti ut res et quare
illa se habet ad hanc rationem passivam consequens, et q. in obiecto visus est visibile et coloratum, in obiecto
metaphysica est abstractum et est ratio, et ens ut ens, in Prologia est reuelatum, et dicitur ut dicitur, de
uni propria et specificam unitatem et immutabilem ex illa non ex hoc, quia illa est essentialis obiecti ut sic. aut
et non eandem et utriusque unitatem, aliquid enim illa est ratio spiritus infinita, hanc gratia vel minus q. ge.,
nere, et in metaphysica abstractio est una spiritus infinita, ens enim minus q. genere, interduum vero
est contra et in Prologia dicitur ut dicitur sub ratione indivisibili ratione est obiectum Prologia mea
et beatorum, reuelabilitas una generis, communio quidem beatorum, incidenti fidei, et abstractio ab
evidenti et incidenti non Reali. **Utrumque** est negantur posse hanc unitatem suam,
nisi ex ratione reuelabilis. ita Albertus. Occal, Gabr. Episcopus, propter 3. argumentum. p. 3. dicitur,
sed dicitur desumenda est ex ratione formalis obiecti ut res est, q. est deus ut dicitur. et non rationem obiecti ad
quod attributum dicitur contra omnia q. tractantur in Prologia. idem dicitur Henricus. Doctor et magister et
D. Bo. et dicitur in hoc quodammodo convenit. mal. ideo d. Bo. sic enim assignat unitatem ex reuelabilis, q. n. d.
du. constituitur obiectum Reali, eius vero unitatem q. desumitur ex obiecto ut res est manum hinc ad p. et infra.
Quod dicitur qualis sit unitas Reali? 1. Occal et Gabr. dicitur de ratione p. aggregatam haberi,
tunc, tot quot sunt conclusus et p. n. et in sim. quando coordinatam. 2. Greg. videtur dicere de unitate
haberi que pro unitate obiecti. 3. Caietanus et alii dicitur de unitate spiritus infinita esse unitatem specificam
reuelabilis. 4. alij dicitur de ratione numero, q. intendit prout plures conclusus cognoscunt. ita
Henricus: sup. et videtur de d. Thomae in p. 2. q. 4. art. 4. in corpore ad p. et 3. sed q. d. Bo. q.
alibi ait sciam constare ex lumine intellectus agentis et speciebus reu. intelligibilibus q. sine dubio plures
sunt ut de veris. q. 8. art. 10. ad 4. et q. 20. art. 2. et in 3. d. 14. art. 1. q. 2. ideo
Capreolus q. 3. prologi ut conciliat hoc dicta d. Bo. inquit de unitate sciam dupliciter et sciam
apud p. d. q. d. n. voluit sciam non est alius q. hunc quo res cognoscitur, q. d. n. voluit et
spiritus intelligibiles habitu remanentes in anima, ideo d. Thomae sub dubio locutus, propter has duas
sententias. **PRO SOLUZIONE NOTANDVM** est circa distinctionem Caietani de
distinctione obiecti ut obiecti, et obiecti ut res est, rationem formalem obiecti ut obiecti est nihil aliud q. rationem cognoscibilem,
unitatis qua res cognoscibilis est, q. formale est obiectum cognitionis nihil aliud est q. et ab ipso cognoscibile,
sed ne ad libertatem nobis confingamus huiusmodi modos cognitionis et rationes cognoscibilitatis, ideo oportet
et has ipsas rationes cognoscibilis et ipsam et cognoscibilem ex rebus ipsis in propria ratione formalem esse
desumi, q. res sunt mensurae cognitionis, et non quod, in tantum est cognoscibile, in quantum est res ut
ex q. h. rationes et cognoscibilis detumenda sunt, sum. dicitur. 1. est obiectum ipsum seu res q. cognoscitur,
nam in rationem formalem quod sit a parte rei debet et ab intellectu cognosci, ut et in sensu ideo coloratum
est visibile a visu, q. de ratione coloratum est et visibile, et in metaphysica ideo obiectum illud est cognoscibile
in abstractum a materia, q. ex natura sua est a parte rei abstractum a materia et intelligitur in obiectum reu.,
physica q. sit abstractum et. Altera ut res est medium ipsum quo res cognoscitur in propria ratione for.,
malis quod habet a parte rei, non ut a parte rei, sed ut est medium et principium in sim. connectionem
quod sit a parte rei et eo cuius est principium, vel ad quod cognoscitur assumitur ut medium, q. in con-
nectionem quod habet a parte rei cum illo, causabitur et in intellectu connectionem ipsis intellectus cum eadem
re, et q. cognitio in propria rationem nihil est aliud q. adhaesio quodammodo intellectus ad rem cognita, ideo
variata hac connectione a parte rei, variatur et adhaesio intellectus, et consequitur ipsa cognitio, et
in hanc rationem variatur intellectus principium a scia conclusionem, q. illa via medio hanc q. media con-
gnoscitur, scia ab opinione, q. illa habet medium necessarium hanc probat, eurusq. utrag. a fide, q. illa
habent media ex parte rei cognita, q. sunt causas vel effectus eius, hanc vero habet medium via
exteriori et dicitur et reuelans. eodem modo distinguuntur apprehensio enunciatio et discussio.
Quod si obiectum et medium seu principium inter se comprehendimus, ita se habent ut hoc posterius debeat

ad primo debent, et hoc quod duo, p^o ut si res cognoscenda sit necess^o, assumat mediu necessarium, si con-
tingent, assumat contingens. 2° ut assumant mediu et principia ex rebus ipsis q sunt cognoscenda et ut su-
mant vel de vel effectus rei cognoscenda, qz remanent res ex proprio qm fieri pot debet cognosci.
Quibus quomodocumq ea oia extra ad una generis sciam spectant, qz vel sit sing generis res in phy-
ca elementa, mixta et vel licet sint diversoru generu, in dicunt attributivum res accio et subta, in ea
oia media ad una generis sciam vel habitus speculab^{is} q vel in eoru medijs sunt eisdem generis et
varie spes demonstrativu, vel si sint diversoru generu, dicunt attributivum ad unu, et intellectus primo
et conclusionu scia, qz hoc pones ab illis, reliqua ad diversos habitus pntem, sicut opinio pntet ad
ad eundem habitus ad qua scia, Sed ad dialectica omnia dda rebz omnibz probabili bz dissetere.

et fides est no e eisdem habitus duig scia. **T. III. C.**
Infero 1° prout sunt duo reru genera ex qbz desumit cognitio, ita et sint duo rones cognitio seu rati-
ones formales ubi ut dicitur qz illis rebus desumit, altera consequi rone formalu ubi ut res e,
sicut e abstractio in metaph^{is}, altera consequi rone medijs, quibus e ee scibile p fide et revelate
Infero 2° contra Caietani, quod sunt ratio formalu ubi ut sic quoad specificam unitate et distinctio,
one consequi rone formalu ubi ut res e, sicut medijs et mediu, et quibus e omnia huius talis illig.
Deceptis e aut in eoz exemplo nam abstractio metaph^{is} comparat cu esse et sic, et ideo no unitas
mi eandem unitate, cu in sit comparanda cu intelligentio. Deutabilis e. Psal^o am u
parant cu ubi ut res e et cu deo sub rone revelabil^{is}, cu deberet comparare cu medio, cu
deus et dicente et revelante, et hoc modo eadem e utriusq unitas.

NOTANDU 2°, hoc ad discernim^o quod ad p^ous spectat inter Psal^o et alias scias, qz hoc
om suam cognitio desumit ex rebz ipsis q cognoscunt, nam et res cognitio qz propria spm mio,
sunt intellectus, et media cognitio desumit ex na reru cognitio qz sunt ipsaz cu vel effectus
et cognitio Psal^o desumit ex medio externo et dicente et revelante, no aut nullo modo a res
bz. Quod fit, ut in seoz differentia reru et sic diversificem et ipsa cognitio reru; In Psal^o
vero rone differentia per accidens omnino se habent ad reru cognitione, qua res illos omnes
cognoscuntur tantu ut revelate. qz revelatio eodem proutus modo se habet ad oia saltem q
mediata revelant, et ideo unitas vel distinctio Psal^o per se p^o no est sumenda ex differentio
reru cognitioz in se, sed ex differentia alioru rei se medijs dicente et revelante, prout igit
variabilis revelatio ita et cognitio Psal^o. Non variat aut ut Caiet^o putavit qz evidens et in-
videns, qz visio no e revelatio, sed diversificat ad sumum vel ex parte revelantis qz e
deus vel homo et vel ex mediatio vel imediatione revelationis vel ex alio modo.
Hic in addo aliqua et rone et rone sumenda et unitate ex rebz cognitio et ubi ut res,
quod suppono ee dea. p^o qz licet hoc cognitio a rebz no accipiat, derivatur tñ ad res tanqz
vere cognitio, unde et terminu specificabit et distinguens. 2° qz res p revelatam cognitio ap,
prehendunt a nobis per varias species, pro varietate reru, quare pro varietate specie,
cum variabitur cognitio, qz nihil e aliud qz spes expressa habitualiter manens in intellu. 3° licet Psal^o
unitate revelato, tñ procedit modo scientifico, et res ipsas a deo revelatas distinguit et ordinat in ipsoz
nam quom fieri pot, unde et hoc no participat rone scia, habitus unitate scia a rebz.

NOTA 3° habitus fidei infuse no ee proprie cognitioem artic^o fidei, na puer baptizatus habet huc ha-
bitus, no tñ illos cognoscit, sed oportet illi accedere habitus acquisi quo salte alio docente cognoscit q nam sint
hi artic^o, qbz tñ p habitus infusu tanqz mediu assensu, quo fit et sic habitus fidei rone num^o sit in huc fide
li quo deo articulos credit. habitus aut acquisi quibz idem artic^o cognoscunt plures sint, pro varietate reru cogno-
scioz. suppono tñ sic, cognitioem multaz conclusionu et primo, qz no ee unu num^o habitus, qz in unu spe vel que pro
unitate reru q cognoscunt. **DICO** Phil^o. nam ee unu habitus no num^o sed spe vel que. no ee unu num^o
part ex 3° notabil^{is}, ee unu spe vel que prob^o e ex rone revelabil^{is}, a qua didi e in 2° notabil^{is} qz se p^o sumi
spm et unitate Psal^o, na una e rone revelabil^{is} respe eoz omu qz sit revelata, sicut sit una spe sua
qua qz, ut spe distinguam^o revelat^o mediatu conclusionu, ab imediata primo, 2° ex obto formali et
res. nam deq licet in se sit maxime unu numero, tñ qz a nobis no pot ita cognosci, sed plurima sint

E. dirig. sed qd non e. obum contingens, circa quod tanta valet praxis. **V. Sententia**
 dicitur praxim e. tm adu pmparatum a voluntate, vel si est elictus no dicit ordinem ad illum.
 hoc sicut refertur a scoto et d. Henrici q. 1. q. 3. ratio e. qd adus predicti ex quibus gignit, ha,
 binus morales virtutu et virtutu sequitur electione. unde dicitur in inicio p. c. 1. q. 1. ingit, actio
 quod adu seu praxis e. ex electioe h. ois operatio. et dicitur 1. q. 1. c. 2. ingit, actio
 principiu e. electioem, et 6. metaphys. 1. actioem principiu in agente a electioe, q. actio seu
 h. ois sequitur electioem. Sicut dicitur Occam q. 4. qui dicit, praxim sumi vel impercepti pro oi ope,
 ratio, vel pro oi adione q. sequitur cognitioem. 3. pro oi operatoe q. e. in parte operantis, 4.
 pro ea q. sequitur electione.

M. E. videtur dicendum praxim proprie e. omni adione volunt. elictioe vel impercepti et circa
 adu fine quo a tunc diriguntur, in quo includo adu intellectus et pendet a voluntate, no autem
 diriguntur a logica, quia praxim proprie in actibus humanis a cognioe distinguitur, q. e. dicitur
 adus voluntatis vel ut a voluntate pendet, non dicitur amere obtinere finis e. speculativa et dicitur
 e. Henrici, e. dicitur voluntate speculativa. Adde tm proprie praxim vocari e. adu
 omni q. sequitur electione ppter argumta s. sicut. unde p. dilectio obtinere finis proprius est potius
 principiu praxio q. ipa praxio, sicut intellectus principiu e. principiu scia no ipa scia
 unde practica scia non ipa proprie docet quo ois volumus finis, vel huc e. diligere, sed
 illud accipit a speculativa, hoc u. supponit tanq. principiu pte se notu in scia practica. ex
 quibus apparet quid veri vel falsi habeant, alia sententia.

Q. m. Quod dicitur, per quod formate constituitur habitus cognitiois practicus, et q. quid a specu.
 latioe distinguitur.

1. **ma** dicitur esse habitus e. deservendi a solo fine sine intrin. sine extrin., et solum ex intentione
 operantis, ita Henrici q. 1. q. 1. Capreol. q. 2. prologi innotia sicut d. Thomas

2. dicitur id deservendi e. ex solo obto no autem ex fine, nisi quatenus in obto virtuate includit
 ita Scotus q. 4. prologi.

3. **ma** e. Goffredi apud Scotu, qui intellectus speculativus et practicus ex relatione ad fine
 sicut ex fine aut constitui et distingui, propter illud Arist. 1. 2. de anima 49. Intellectus speculativus
 et practicus fine differunt. habitus vero cognitiois ex obto e. practicus et speculativus.

4. **ma** e. Occam q. 4. qui ait forte et intrin. e. se ipsis constitui et distingui, in quo co,
 tantum cu. Scotu d. Henrici apud Scotu. Causa hinc ratio p. fine, ut dicitur p. fine efficientes, tanq.
 p. aliq. obto p. fine, p. obto formale et p. p. fine concludit e. p. obto materia q. circa idem ver,
 sicut speculativa et practica. eandem sicut sequuntur Gabr. et Greg. q. 5.

5. **est** dicitur q. 6. p. obto tm causate et radicate constitui et distingui et fine u. formate.

Nisi vero dicendum, habitus practicus et speculativus se constitui et distingui e. ex obto forte tm
 ex fine nati seu q. debet ad obto, excludo subtm mate et fine tm extrin. e. ex intentione operantis,
 patet, qd constitui et specificatio e. ex obto forte et sup. dicitur, per adu referet, sicut obum sumam,
 minus, sicut fine eius nati q. inuicem constituit, et tunc sibi inuicem coe, nisi quod ea q.
 sumit ex obto e. magis intrin. et formale, q. u. ex fine d. notior. ex quibus patet qd veri
 vel falsi in alijs sententijs consistat.

Q. m. Quod dicitur, Quamnam sit appellanda ipse cognitio practica?

1. **ma** est Scoti, notiois practica e. ad omne q. d. directiva praxio, sicut adu et fine,
 dicitur, sicut remota et tm virtuate. quare cognitioem hanc quod deo sicut tenus et rons ai e. pra.
 ctiois, qd saltem virtuate e. directiva eius praxio qd deus sicut diligendus, idem dicit de
 principijs q. busda. communibz, qualia sicut q. in medicina theoretica continentur, imo si Gregorio
 credidit e. notiois incomplexa obto vult e. practica, qd ad illa pot. seq. actio et praxio
 quod tm negat commentator eius Licetus.

2.

